ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΤΟΒΑΜΜΕΝΗ ΚΥΠΡΟ ΜΑΣ…
ΑΛΚΙΜΟ ΕΛΥΤΡΟ (μετά Εισαγωγικού Σημειώματος)

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ-ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΙΗΜΑ «ΑΛΚΙΜΟ ΕΛΥΤΡΟ»

Τον Σεπτέμβριο του 1974 τοποθετήθηκα από το Γενικό Επιτελείο Στρατού, ως μόνιμος Υπολοχαγός που ήμουν, στην Ελληνική Δύναμη Κύπρου (ΕΛ.ΔΥ.Κ.) όπου, το πρώτο εξάμηνο, ανάλαβα καθήκοντα Διμοιρίτη, στην πρώτη γραμμή έναντι των Τούρκων.

Εκεί, παρόλο ότι είχαν τελειώσει, επισήμως, οι εχθροπραξίες, έζησα την πολεμική ατμόσφαιρα, κάποτε, μάλιστα, πολύ έντονα, όπως όταν το βράδυ της 8ης Φεβρουαρίου 1975, (έξι ημέρες μετά τη γαμήλια τελετή στην Λευκωσία κατά την οποία νυμφεύτηκα τη γυναίκα της ζωής μου Ελένη), περιμέναμε την επίθεση των Τούρκων, που είχαν αντικειμενικό σκοπό την κατάληψη του αεροδρομίου της Λευκωσίας· ενέργεια που, τελικά, δεν έλαβε χώρα, αφού οι Τούρκοι διαπίστωσαν ότι τους αναμέναμε καλά προετοιμασμένοι, γεγονός που δεν τους έδινε κανένα περιθώριο επιτυχίας.

Τη νύχτα εκείνη, αλλά και πολλές άλλες πριν και μετά, ένεκα αυτού του περιστατικού ή άλλων παραπλήσιων, όταν όλη η ΕΛ.ΔΥ.Κ. ξενυχτούσε στο χαράκωμα με το χέρι στη σκανδάλη, η γυναίκα μου με την οποία ήμασταν αρραβωνιασμένοι από το 1972 και σχεδιάζαμε να έλθουμε εις γάμου κοινωνία τον Ιούλιο του 1974 – πράγμα που δεν κατέστη δυνατόν λόγω της επιστράτευσης - και η οποία με είχε ακολουθήσει στην Κύπρο, παρ' όλους τους κινδύνους που εγκυμονούσε αυτή η απόφαση, έγκυος μάλιστα ούσα, στο πρώτο μας παιδί, τα βράδια στο σπίτι, διακόσια μέτρα πίσω απ' την πρώτη γραμμή, μόνη της, λαγοκοιμόταν ντυμένη με τα ρούχα ημέρας, σε μια πολυθρόνα, με το γιο μας στην κοιλιά κι ένα τουφέκι αγκαλιά, και με την απόφαση να πουλήσει ακριβά τη ζωή της και την ύπαρξη που έφερε στα σπλάχνα της, αν τυχόν ο εχθρός έσπαγε τη γραμμή αμύνης ή αν μας αιφνιδίαζε.

Ευτυχώς, δεν συνέβη το μοιραίο` μοιραίο για την προσωπική και οικογενειακή μας ζωή, γιατί, κατά τ' άλλα, εκείνες οι μέρες άφησαν την Κύπρο μας και την Ελλάδα μισερή!

Σαν υστερόγραφο, για να γίνει κατανοητό, ακόμα, ένα σημείο του ποιήματος, θα ήθελα να προσθέσω, σχετικά με τη γυναίκα μου, ότι η φράση που περιέχεται κάπου μέσα σ' αυτό: «Μα εσύ, πικραμένη κι' αδικημένη απ' τους ουρανούς,/ Με το οιδαλέο σου στο βολβό μελάνωμα/ Της απόγνωσης να σπαράζει τις οιμωγές», αναφέρεται στο μελάνωμα χοριοειδούς (χοριοειδής: ο μεσαίος χιτώνας του ματιού) το οποίο την επισκέφτηκε εδώ και λίγα χρόνια και, κατά του οποίου, δίνει με θάρρος, χαμόγελο και αξιοπρέπεια έναν άλλον αγώνα.

Σ' αυτή τη γυναίκα και, μέσα από αυτήν, στην Ελληνίδα γυναίκα, σύντροφο, μάνα, αδελφή, κόρη, στην υπόσταση αυτήν που γύρω της περιστρέφεται, ζει, κινείται, παίρνει δύναμη και δρα και προοδεύει και μεγαλουργεί η Ελληνική Οικογένεια και η Εθνική Παιδεία, σ' αυτήν και στην Κύπρο αφιερώνω το ποίημά μου

«Άλκιμο Έλυτρο» («άλκιμο»: που έχει δύναμη και σφρίγος, «έλυτρο»: προστατευτικό περίβλημα).

Φιλικά,

Ιωάννης Παναγάκος
Σ.Σ.Ε./1971

ΑΛΚΙΜΟ ΕΛΥΤΡΟ

Για τη γυναίκα μου Λένα
και μέσα απ' αυτήν
αφιερωμένο στην Ελληνίδα μάνα – γυναίκα – σύντροφο – αδελφή – κόρη και στην Κύπρο…

Σε είδα να λαγγεύεις τη μοίρα μου
Σε εύκοσμους πύργους βαθυσκαφούς ίριδας,
Την ώρα που ο ήλιος έπινε των καημών τις ανάσες.
Σε άκουσα να τη σμιλεύεις
Με τις κορφάδες των ονείρων σου
Στη χρυσή παλίρροια των σταχυών του Αλωνάρη,
Μ' ένα παιδιάστικο μαγιάτικο χαμόγελο στα χείλη.
Ένιωσα τον αθέρα της γλαυκής σου σκέψης
Να τη μετουσιώνει σε άυλη ολκή προς το στερέωμα,
Αργυρόλευκη αύρα χιονοσκέπαστων κυμάτων.
Καθορώ τον αρραβώνα μου στο σώμα σου
Μέθεξη ουράνιας στόχασης,
Συνειρμό ακτίνων ζωής,
Εκ πηγής μη αλωμένης, φωτός αιωνίου.
Ατενίζω την αγάπη μας
Βαρκούλα αυγουστιάτικο φεγγάρι

Ν' αρμενίζει στο πέλαο.
Σε πέλαο γαλήνης και φωτός.
Μα και σε πέλαο οδύνης και σπαραγμού.
Με πελώριους Ποσειδώνες πανέτοιμους
Να πιούν και να συντρίψουν
Καρυδότσουφλο το φεγγάρι μας.
Με Λαιστρυγόνες και Κύκλωπες και Κίρκες και Σειρήνες
Να βάφουν μ' άσχημα όνειρα τις νύχτες μας.
Και μ' ένα Αίολο
να μαστιγώνει αδυσώπητα το πεπρωμένο μας.
Μα στο πέλαο τώρα βασιλεύει η γαλήνη.
Το διαλαλούν, από φως μεθυσμένοι,

Στον αφρό του ορίζοντα, οι γλάροι:
Πως, σαν πίστη Θεογέννητη …
Πως, όταν αγώνας αταλάντευτος

Μαζί τα δυο, τραφούν με ζωοφόρο αγάπη,
Ο Ίδιος ο Θεός τη νίκη τους τη στεφανώνει
Με το χρυσό της ελπίδας κότινο.
Ελπίδα καταξίωσης λαμπηδόνας για το αύριο.
Νίκης βεβαιότητα για το σήμερα, το αναστάσιμο.
Αγάπης εγγύηση, άφθαρτης, στο διηνεκές.
Τώρα…
Ω! Πώς με θωπεύει τώρα
Τρεχούμενου βάλσαμου μαρμαρυγή, η φωνή σου!
Τα φύλλα της καρδιάς μου, ω!

Πώς, εξ ουρανού θροΐζει, κελαρυστή μελωδία
Η αύρα του γέλιου σου!
Φωτοχυσία Αιγαίου το πρόσωπό σου
Σαν η χαρά το δονεί ευφρόσυνα
Στην ουράνια προσφορά της Γυναίκας – Συντρόφου…
Στη θεοφόρο θυσία, στο ολοκαύτωμα της ΜΑΝΑΣ!...
Κι’ άλλοτε πάλι,
Πώς σκοτεινιάζει τρέμοντας ο ουρανός
Σαν το παράπονο της ματιάς σου της λαβωμένης
Την ψυχή μου τρυπά!...
Μα εσύ, πικραμένη κι’ αδικημένη απ’ τους ουρανούς,
Με το οιδαλέο σου στο βολβό μελάνωμα

Της απόγνωσης να σπαράζει τις οιμωγές!
Ω, εσύ! Πόσο ψηλά, σε Ολύμπιο κάλος στέκεις!
Καταυγάζεις τον πόνο με πυρφόρο αγάπη!
Δεν επιστρέφεις χολή.
Μα ό,τι καλό πήρες, εκείνο επιστρέφεις!
Με χέρι σταθερό, δημιουργού,
Με ψυχής ποιητικής ευαισθησία·

Αυγάζεις στην ελπίδα τους βλαστούς σου,
ως μάνα.
Δημιουργείς, ως σύζυγος, χώρο
Ο σύντροφός σου να υψωθεί.
Το μονοπάτι ωθείς μπροστά,
μη κοιτάζοντας πίσω,
Παρά, μόνο, ελπίδα, για να πάρεις.
Κι’ έτσι προχωράς,
Πυργώνοντας ψηλά ό,τι δικό σου.

Θυμάμαι… κάποτε στην Κύπρο…

Την Κύπρο των ονείρων μας πού ’γιναν στεναγμός
Ήταν αμέσως μετά την εισβολή
Την εισβολή των εβδομηκοστών τέταρτων ντροπών
του εικοστού αιώνα
Κι’ ήσουν έγκυος στο πρώτο μας παιδί…
Σε ώρες δύσκολες, τρεμουλιαστές…
Κι’ ήσουν εκεί… Διακόσια μέτρα θάνατο

Απ’ την πρώτη γραμμή… σε κείνο το φιλόξενο σπίτι
Εκεί κοντά στα αχτιδορροούντα χαρακώματα
του υπέρ πάντων αγώνα.
Ενώ μπορούσες, αν ήθελες…
Ω! Πώς είναι δυνατό να αλλάξει η φορά των πραγμάτων!

Το λίκνο του ήλιου να πάψει νά ’ναι η ανατολή!
Αν πρόκρινες να επιλέξεις την ασφάλεια, απ’ την ιστορία…
Θά ’σουν μίλια μακριά, στη Θεόκτιστη Αθήνα…
στο σπίτι σου!
Ακολούθησες, όμως, εικοσάχρονη, σχεδόν ακόμα, κόρη
Το πεπρωμένο σου.

Της Ελληνίδας – μάνας ή συντρόφου - την ειμαρμένη.
Με ψυχή Μακεδόνισσας εκ γενετής
Με πνεύμα Σπαρτιάτισσας από κληρονομιά,
Ακολούθησες!
Κι’ είχες, αντί για λύτρωσης ύπνο, τα βράδια,
Σαν στο χαράκωμα ο άντρας σου αγρυπνούσε,
Του τρόμου την αγωνία συντροφιά.
Ψευτοκοιμόσουν με το γιο μας στην κοιλιά
Κι’ ένα τουφέκι αγκαλιά.
Με μια λάμψη μαύρη, ατσάλινης απόφασης στα μάτια
Την Ελληνόπρεπη ζωή σου ακριβά να πουλήσεις,
Πριν της κόψεις η ίδια το νήμα,
Πριν της πάρεις εσύ την πνοή,

Ω! Θαλασσόπνιχτο λυπητερό βουητό!
Αν τύχαινε να μας αιφνιδιάσει ο εχθρός.
Μισοκοιμόσουν με τον φόβο του Αττίλα συντροφιά.
Μα είχες προσκέφαλο
Ένα κλαρί Ελλάδας στην καρδιά ριζωμένο!
Κι’ ένα Πυρσό λευτεριάς

Να σελαγίζει τα πέλαα της ψυχής σου!
Κι' ήσουν η ίδια…
Όπως σε θυμούνται οι φυλλωσιές της ιστορίας,
Στους αιώνες των αιώνων
Ήσουν η ίδια!!

Όχι μόνο στο κλέος της δόξας,
Στο «ταν ή επί τας» της αρχαίας Σπαρτιάτισσας,
Κι' ούτε μόνο στου σαράντα,
Στο ματωμένο της Ηπειροτοπούλας αγώνα.
Αλλά και όπως θα σε θυμούνται να θυσιάζεσαι,
ΑΘΑΝΑΤΗ,
Στην Έξοδο,
στους Καταρράκτες,
στον Γκρεμό,
Στην Έξοδο, στους Καταρράκτες, στο Γκρεμό
Της λευτεριάς και της αξιοπρέπειας:
Ελληνίδα του Μεσολογγιού!
Μητέρα της Νάουσας!
Κόρη του Ζάλογγου!
Ω! Εσύ! Άλκιμο Έλυτρο Ελληνικής Εστίας Αθάνατο!
Δίνε μου δύναμη και φως για να σε προστατεύω!

2008
Ιωάννης Παναγάκος
Ανώτερος Αξιωματικός ε.α. – Σ.Σ.Ε./1971
Δάσκαλος Σκακιού – Λογοτέχνης